

**Svetovno smučarsko
prvenstvo v alpskih
disciplinah v Vailu in
Beaver Creeku v ZDA**

**Za Elan
uspešno**

**Na Elanovih smučeh je
nastopalo:**

- 20 smučarjev iz
- 6 držav s
- 7 serviserji

Dosežene medalje:

TOMAŽ ČIŽMAN

MATEJA SVET

ARMIN BITTNER

**Zlata
Mateja Svet**

**Srebrna
Armin
Bittner**

**Bronasta
Tomaž
Čižman**

Svetovno smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah v Vailu in Beaver Creeku v ZDA

Mateja pred štartom

Armin Bittner pred štartom

Čizmanov štart za kolajno

2 SMUČINA

Zlata medalja je »v žepu«

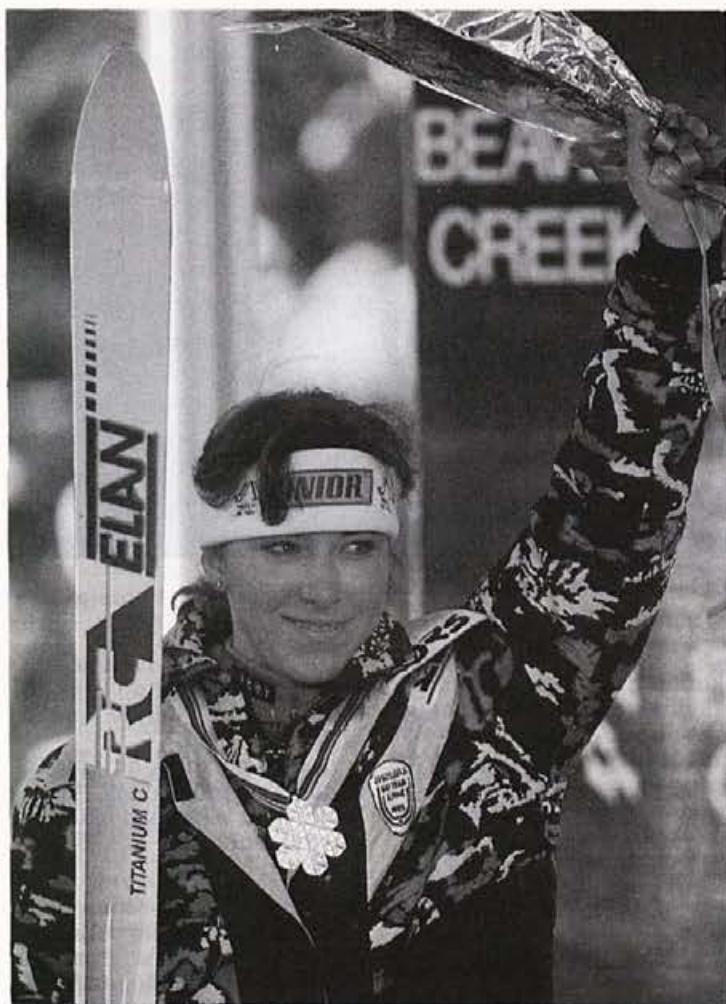
Bronasta kolajna je tu!

Veronika Šarec žal ni uspela

Pušnikova med vožnjo

»Zlata« Mateja Svet

»Bronasti« Tomaž Čizman

e 191102189

»Srebrni« Armin Bittner

Kolajne – Vail

država	zl.	sr.	br.
Švica	3	5	3
Avstrija	3	2	1
ZRN	1	1	2
ZDA	1	0	1
Jugoslavija	1	0	1
Luksemburg	1	0	1
Francija	0	1	1
Kanada	0	1	0

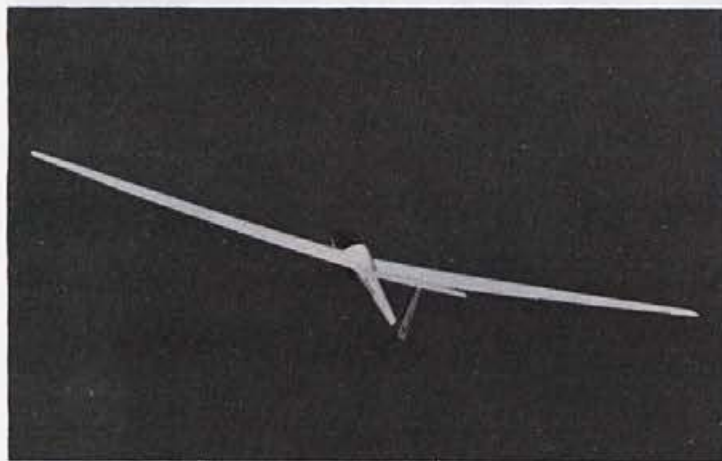

Furuseth v cilju po zmagi
v slalomu za kombinacijo

Mateja po zmagi

Jadralna letala — 10 let

DG-300 ELAN (enosed)

Pogled na 10-letnico začetka proizvodnje jadralnih letal v ELAN-u

Dobrih 550 letal treh različnih tipov izdelanih v desetih letih, je tehten razlog za pogled skozi zgodovino v bodočnost.

Običajno za tale »člančič« zadostuje pregled arhiva člankov, povzetek kronoloških podatkov, malce spretne prepisovanja — pa je volk sit in koza cela.

Oprostite, toda vseeno mi je ljubše, če je volk lačen, koza rahlo preplašena, v hiši pa pošten mir.

Zgodovina torej sega do bro desetletje nazaj, ko se je peščica zanesenjakov z odločnim in daljnovidnim vodstvom lotila prenosa izdelave jadralnega letala DG-100 ELAN iz razvitega Bruchsa-la, v idilično okolje bivše prototipne delavnice v Gorjah.

2. februarja 1979 je od tam odšel na krstni polet prvi doma izdelani DG-100 ELAN.

Z nezmanjšanim zanosom je v naslednjih letih stekla serijska proizvodnja tega tipa letal. Za zaključek »gorjanske petletke« pa smo s partnerjem Glaser-Dirksom razvili in izdelali novo vrhunsko letalo standardnega razreda DG-300 ELAN.

Po razvoju tega tipa se skupno s partnerjem nadaljuje razvoj vmes prekinjenega dvoseda DG 500 ELAN.

S preselitvijo v nove proizvodne prostore v matično tovarno septembra 1983 se je za proizvodnjo jadralnih letal pričelo novo obdobje.

Za to obdobje nista značilna samo povečana produkcija in razvoj dvoseda DG-500 ELAN, pač pa tudi prihod večjega števila novih ljudi, katerih miselnost se je bistveno razlikovala od prve peščice zanesenjakov.

DG-500 ELAN (dvosed z lastnim motorjem)

V ospredje stopa »naša ekonomija« s poudarkom na pravicah, ki pa žal ne izhajajo vedno iz dela.

Trenutek, ki ga živimo v letalski proizvodnji, je popolnoma v naših rokah.

Negotovost programa se z uvedbo dvoseda DG-500 ELAN v proizvodnjo spreminja v gotovost. Le-ta pa je pogojena s kakovostjo.

Zakaj?

Jadralna letala običajno kupujejo piloti, ki se na kakovost letal zelo dobro spoznajo in ob vsaki najmanjši napaki proizvajalcu postavljajo neprijetna vprašanja ter zahteve. Jasno je, da bodo svoj denar porabili za najboljši izdelek.

Konkurenca je na tem področju naravnost krvoločna in naše današnje dobro ime ter s tem dobro pozicijo na trgu si bomo najlažje zapraveli s slabo kvaliteto.

Ob takšnem pogoju na koncu izkazati še dobiček ni enostavno, vendar je realno mogoče.

Dodati pa velja, da imamo v hiši več programov, ki se lahko med seboj bistveno bolj dopolnjujejo, kot pa to trenutno počno.

Tehnologija in znanje v Elanu naj bi bila na voljo celotnemu kolektivu. Imamo ga odločno premalo, da bi si lahko privoščili kakršnokoli notranjo delitev, s tem da čim prej pozabimo na staro zamero, češ takrat ste pa rekli, da nas ne rabite.

Kaj pa optimizem?

S trdim in kvalitetnim delom se nam jutrišnjega dne ni treba bati.

Morda le še to če nam je delo v veselje in zabavo, to ni izvirni greh, kot marsikdo misli, pač pa najlažja pot do dobička.

Srečo Mohar

Kvaliteta v letu 1988

Kvaliteta je eden najmočnejših argumentov s katerim Elan nastopa v boju za svoj delež na tržišču. Zato lahko že na začetku povem, da je bila kvaliteta, ki smo jo poslali na svetovni in domači trg, v celoti gledano, na ustreznih ravni. Najboljši pokazatelj kvalitete, ki jo prodajamo, so reklamacije. Za te lahko ugotavljamo, da jih je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti manj, ter da so v glavnem posledica skritih napak, ki so se pokazale šele pri uporabi izdelkov. Odstotek nekvalitetnih izdelkov ni takšen, da bi zaradi tega prodaja izgubila določen trg ali del trga, vseeno pa je potrebno reklamacijo obravnavati skrajno resno. Po eni strani so reklamacije direkten stro-

šek delovne organizacije, po drugi strani pa predstavlja vsak nezadovoljen kupec slabo reklamo za firmo. Čeprav sem uvodoma zapisal, da je reklamacij manj, to ne pomeni, da smo stroškovno gledano lahko zadovoljni.

Pogosto zaradi manjšega odstopanja v kvaliteti pride do zamenjave celotnega izdelka (smuči) ali visokih dodatnih stroškov (potovanja servisov plovil). Naši garancijski pogoji se morajo prilagajati zakonom in poslovnim normam dežel, v katere prodajamo. Kupec v tujini ima večje možnosti za uveljavljanje svojih ravic iz garancije kot pri nas. Nekvaliteten izdelek (z njim pa tudi proizvajalec) ima torej zelo malo

izgledov, da bo preživel, oz. ostal na trgu.

Po ugotovitvi, da smo na trg poslali dobre izdelke, je prav, da se vprašamo: koliko nas je to stalo?

Žal je odgovor: čeprav manj kot v letu 1987, pa še vedno preveč.

Najprej nekaj besed o smučeh: Res je, da so v letu 1988 realni stroški zaradi slabe kvalitete za 43 % nižji v primerjavi z letom 1987, vendar leta 1987 ne moremo vzeti za merilo. To leto je bilo eno od slabših Elanovih let — seveda tu mislim le na stroške zaradi slabe kvalitete. Dejstvo je, da so se stroški zaradi slabe kvalitete smuči začeli zniževati od aprila 1988 naprej, vendar še vedno ne dovolj. Opazno je

še nekaj — odstotek II. vrste smuči se res znižuje, odstotek izmeta, ki predstavlja večje stroške, pa narašča. Izmet zasluži daleč večjo pozornost vseh v proizvodnji, vzdrževanju in razvoju, ker nastane zaradi grobe malomarnosti pri delu, neupoštevanja tehnoloških navodil ali pa zaradi slabega stanja strojev in naprav. Popravlil (dodelave) izdelkov je bilo v

ELAN

Kontrolor Fr. Štibelj

prejšnjem letu, posebej v drugi polovici, manj predvsem na račun zamenjav materialov. Še vedno pa bi z bolj pazljivim delom lahko prihranili kakšen dinar, vendar se te naloge lotevamo običajno takrat, ko postane organizacijski in ne strokovni problem.

Stroški zaradi slabe kvalitete v proizvodnji programa plastika niso tako visoki kot v smučariji. Tudi za njih lahko ocenimo, da so nižji kot leto prej, čeprav natančnih primerjav ne moremo narediti zaradi vključevanja novih izdelkov v proizvodnjo. Kvaliteta E-43 je po začetnih težavah v letu 1988 dosegla zadovoljiv nivo, kvaliteta E-33, jadralnih letal in VW kabin je bila v glavnem na ustreznem nivoju, za doseganje boljše kvalitete pri malih plovilih pa bi morali še marsikaj narediti po organizacijski in tehnološki plati.

Stroški zaradi slabe kvalitete v programu športnega orodja so, relativno gledano, najnižji, delno iz razloga, ker se marsikatera napaka lahko ustrezno popravi. Vseeno problemov v tem programu ne manjka. Tam, kjer so problemi, pa so običajno tudi stroški.

Za zaključek bi povedal, da smo premalo naredili pri obveščanju ljudi, na nekaterih področjih celo očitno nazadujemo. Ljudje se enostavno premalo zavedajo, da delajo za kupce in ne za kontrolo, normo ali plan. Če izgubimo kupce, tudi plač ne bo, ker firme ne bo več. V določenih delavnicah kontrolorji vse bolj postajajo policaji, ki pazijo, kako se dela, zato da se kupcem česa ne podtakne. Če bi uspeli nekaj narediti na tem področju, bi bili tudi stroški zaradi slabe kvalitete precej nižji, število nezadovoljnih kupcev, to pa je najbolj važno, pa bi se zmanjšalo.

Mladen Krmpotič,
dipl. ing.

Izboljšujmo naprej

2. Akcija »predlagaj nekaj koristnega«

1. Da bi povečali število prijavljenih inovacij tudi letos razpisujemo posebno akcijo.

2. Razpis akcije velja od 10. 2. 1989 do 10. 4. 1989.

3. Nagradili bomo smiselne predloge, uporabne za realizacijo, s posebno enkratno nagrado v višini 1/10 povprečnega OD za pretekli mesec, in potem nagrajevali še normalno po pravilniku. Omenjeno nagrado bomo izplačali takoj po potrjeni oceni strokovne komisije za inovacije.

4. Računovodski sektor bo izplačal posebne enkratne nagrade pri OD.

5. Sestava strokovnih komisij za ocenjevanje bo naslednja: direktor programa ali sektorja, neposredno nadrejeni delavec, tehnolog, drugi. Ocenjevanje bo takoj po akciji. Strokovne komisije bodo za zavrnjene predloge obrazložile vzrok za zavrnitev. Predlagatelji predlogov bodo obveščeni z zapisnikom komisije za inovacije.

6. Neposredno nadrejeni so dolžni nuditi pomoč pri sestavi prijav inovativnih predlogov. Razdeljeni so jim bili obrazci ABC (že lani), ki običajno služijo za prijavo inovacij. Prijave predlogov morajo vsebovati: opis starega stanja problema, opis novega stanja rešitve problema, morebitne skice, načrte in podatke o dodatnih delih za dokončno rešitev predloga. Prijave so lahko tudi na navadnem papirju, ne samo na obrazcih ABC.

7. Predloge oddajte v INDOK-u ali informacijah v upravni stavbi in v nabiralnik pri vratarju.

8. Področja za aktivnosti inovatorjev:

- zmanjšanje izmeta in zastojev v proizvodnji
- izboljšanje organizacije dela in transporta
- povečanje kakovosti izdelkov
- prihranki pri materialu in energiji
- izboljšave na napravah in strojih
- humanizacija dela (ureditev delovnih mest)
- izboljšanje poslovanja po sektorjih

9. V okviru akcije bo skoraj v celoti veljal lanski Poslovnik. Nekaj važnih podurkov pa je:

- realiziranih predlogov, vendar do sedaj neprijavljenih, ne nagradimo s posebno nagrado, pač pa samo po pravilniku o inovacijah.

ELAN®

— Predlogi v okviru služ. dolžnosti se nagradijo s posebno nagrado.

— OBRAZCE ABC dobijo zainteresirani v INDOKU tel. 483

— Za realizacijo predlogov so odgovorni dir. programov in sektorjev, oz. vodje sektorjev.

(T. S.)

Obisk ...

V Elanu so nas obiskali kanadski trgovci izžrebani v nagradni akciji v naši firmi ELAN MONARK, ZDA.

Prešernova nagrada

UNIVERZA EDVARDA KARDELA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA

PO PRAVILNIKU IN SAMOSTOJNEM SPOREZU
O PODELJEVANJU PREŠERNOVE NAGRADE
STUDIJSKIM SKUPINAM EDVARDA KARDELA V LJUBLJANI
IN PO SLEPU SAMOSTOJNOSTI ORGANA

II PRIZLO

ALEŠ JERALA

PREŠERNOVO NAGRADO

ZA DELO

AFORMOZIJEVINA (Avtorska dela: Hranilni - SURELNE
OBDELAVNOSTNE IN DRUGE LASTNOSTI)

V LJUBLJANI, DNE 8. FEBRUARJA 1989

Eden najpomembnejših dogodkov je tudi tradicionalna vsakoletna podelitev Prešernovih nagrad in priznanj, ki jo dobijo avtorji vrhunskih dosežkov v znanosti in umetnosti. Po enakih merilih podeljuje slovenska univerza Prešernove nagrade za najboljša dela svojih študentov.

Med letošnjimi prejemniki te univerzitetne nagrade je naš sodelavec, dipl. ing. Aleš Jerala, kar je nedvomno pomembno priznanje, verjetno prvo, ki ga je dobil kdo od Elanovih študentov.

Tov. Aleš Jerala, ki trenutno opravlja pripravniški staž v programu smuči, je Prešernovo nagrado prejel za delo: AFORMOZIJEVINA — sušilne, obdelovalne in druge lastnosti. Že sama nagrada dokazuje, da si lahko od sedanjega, in upajmo bodočega, sodelavca še precej obetamo.

V Elanu premalo upoštevamo dosežke posameznikov — svojih sodelavcev na vseh področjih. Naj ta in bodoče nagrade spreminjajo našo miselnost.

Alešu iskreno čestitamo!

M. Mertelj, ing.

bruarja praznujemo svoj kulturni praznik. Na ta dan se poklonimo spominu nesmrtnega rodoljuba in pesnika dr. Franceta Prešerna. Kateri Slovenec ne pozna njegove Zdravljice, himne vseh svobodno mislečih ljudi, pesmi, s katero Slovenci skromno in dostojanstveno obeležimo pomembne kulturne dogodke.

Žrebanje »Inovator 1988«

Sodelavec Podobnik Anton ob prejeti nagradi za inovatorje

Na zadnji seji Komisije za inovacije dne 19. 1. 1989 smo izžrebali nagrade za inovatorje. V poštev so prišli vsi inovatorji, ki so lani prijavili vsaj eno inovacijo, ne glede na to, ali je bila sprejemljiva ali ne.

Nagrade so bile naši izdelki. Izžrebani so bili naslednji inovatorji:

Anton Podobnik, čoln T 245

Srečo Trdina, letvenik TRIMLET

Vinko Posavec, smuči RC-X Seveda pa je žrebanje nagrad le ena izmed vzpodbud za inovatorje, naslednja vzpodbuda bo spet inovacijska akcija za vse zaposlene, v kateri bo vsak prijavitelj sprejemljive inovacije nagrajen s posebno nagrado najprej in potem še po pravilniku. Tudi odškodnine za inovacije se bodo povečale, ker se bodo v bodoče pri računalnih prihranku uporabljale zadnje dejanske cene.

Tone Stare dipl. ing.

Ribičem naproti ...

INDOK v preteklem letu

Lani je bilo nabavljenih 81 novih knjig, 15 več kot prejšnje leto, od tega 21 tujih, leto prej 10. Stanje 31. 12. 1988 — 1872 knjig. Tekoče smo prejeli 130 revij, časopisov in biltenov, od tega 45 tujih (8 držav), prejetih je bilo 194 novih prospektov, skoraj 3-krat več kot 1987. leta. Stanje 31. 12. 1988 — 2195.

Arhiv standardov se je povečal za 27, od tega 11 tujih, arhiv patentnih spisov za 15 (tujih 15).

Vseh naročil iz INDOK-a je bilo 217 (pisnih), 30 več kot prejšnje leto.

Izposojeno je bilo 544 kosov (50 % več kot 1987. leta) strokovne literature (knjig, revij, prospektov), medknjižničnih izposoj pa 8. Izdanih je bilo 7 števk NOVIC; v računalnik je bilo vnešenih 1002 vpisov strokovne litera-

ture do konca lanskega leta (samo lani 298).

Tedensko so bila izdana poročila (pregled dela INDOK-a). Tekoče je potekalo zbiranje, objavljanje, registriranje in hranjenje rezultatov za tekmovalno službo in propagando.

Prejeta literatura je bila v veliki večini registrirana, obdelana in posredovana (samoiniciativno ali na zahtevo) uporabnikom. Posredovanih je bilo veliko drugih informacij (ca. 15 dnevno).

Nadaljevali smo z zbiranjem člankov o Elanu v jugoslovanskih časopisih. Sproti smo zasledovali področje on line prenosa podatkov.

Področje množične inventivne dejavnosti in zaščite industrijske lastnine je zajeto v ločenem poročilu.

Tone Stare, dipl. ing.

Množična inovacijska dejavnost v letu 1988

Lani je bilo prijavljenih 262 inovacij, to je 13-krat več kot leta 1987. Od teh jih je bilo sprejetih 80, 42 jih je še v postopku. Avtorjev prijavljenih inovacij je bilo 112.

Komisija za inovacije je za 22 vlog (1 pogodbeni vloga (PO) ni všteta) potrdila odškodnine v višini 5.138.360.— din, čista gospodarska korist pa je znašala 61.437.210.— din. Odškodnine so znašale 8,36 % od prihranka (čiste gospodarske koristi).

Na Zveznem zavodu za patente smo prijavili 1 izum in 5 modelov izdelkov. Nadaljevali smo zaščito znaka »COMPLEX« v tujini in »UBT«-ja (smučka z nagnjenimi robniki).

Na razpis za nagrade in priznanja Občinske raziskovalne skupnosti smo poslali 1 predlog inovacije, oktobra pa smo s štirimi predlogi sodelovali na občinski razstavi inovativnih dosežkov. (Trimlet PRO, UBT, ELAN 35 P, MID).

Komisija je imela seje povprečno enkrat mesečno. Elanova inovacijska dejavnost se je več pojavljala v Smučini, Tedenskem poročevalcu in sredstvih javnega obveščanja.

Največji uspeh pa smo dosegli z akcijo Predlagaj nekaj koristnega.

V tem letu je bil izdelan tudi plan MID za letos.

Tone Stare, dipl. ing.

Predsedstvo na novinarski konferenci

Naše sodelovanje na svetovnem prvenstvu novinarjev

Od 10. do 17. marca letos bo na Kopaoniku jubilejno 35. svetovno prvenstvo novinarjev. Ker so letošnji organizatorji Jugoslovani, jim je Elanova pomoč nujno potrebna. Kot vsa leta do zdaj bo Elan tudi letos opremil 27-člansko jugoslovansko ekipo z alpskimi in tekaškimi smučmi, tekmovalnimi markerji ter nahrbtniki s propagandnimi materiali za

vse nastopajoče. Tako bo v okviru svetovnega srečanja novinarjev pripravil Elanov dan, na katerem bo:

- na panoju v skupnih prostorih razstavil svojo kolekcijo smučí;
- pripravil testiranje naših smučí z Bojanom Križajem;
- pripravil večerni sprejem za vse udeležence, na katerem bo na kratko pred-

stavil tovarno Elan in njen proizvodni program.

Združenje sekcij jugoslovanskih novinarjev bo omogočilo postavitve panoja na zaključni slovesnosti, ob cilju in štartu na veleslalomu in teku. Poleg tega objavo o Elanu v mednarodnem časopisu SCIJ in objavo intervjuja z Bojanom Križajem v časopisu RACA. Omogočil bo primerno publiciteto ob Elanovem sprejemu na Kopaoniku.

Združenje se tudi obvezuje, da bo zbralo in poslalo Elanu vso dokumentacijo.

Dne 16. februarja pa je organiziralo v Elanu novinarsko konferenco s številno navzočnostjo (glej foto).

Po dogovoru bo Elan ovrednotil opremo za tekmovalce po tovarniških cenah, nekaj pa bo pomagal tudi finančno.

S. K.

Sportni novinarji

Načela informatike

Informacije lahko črpamo le iz urejene in razumljive zasnove poslovnih podatkov.

Uporabniki poslovnih podatkov morajo skrbeti, da imajo svoje poslovne podatke smiselno urejene. Vedeti morajo, kateri podatki so shranjeni v računalniku, ter podrobno poznati pomen vsakega podatka.

Le enostavni in razumljivi postopki obdelave podatkov nam dajejo razumljive informacije.

Uporabniki informacij morajo biti sposobni opredeliti matematično pravilo, po katerem želijo izpisati podatke iz baze podatkov.

Koristni podatki povečujejo poslovno produktivnost, odvečni podatki pa povečujejo le administracijo, stroške in nepreglednost.

Vnos in dopolnjevanje podatkov zahteva precej časa in energije zaposlenih. Rezultat koristnih podatkov so večji poslovni uspehi. Nekateri podatki pa vidnih učinkov ne prinašajo, zato se z njimi ne obremenjujmo.

Poslovni podatek naj bo shranjen in dostopen na enem mestu za vso tovarno. Shranjevanja istega podatka na več mestih povečuje stroške ažuriranja ter zmanjšuje ažurnost podatka.

Če imamo poslovni podatek (zaloga) na dveh osebnih

računalnikih, velikem računalniku ter na dveh ročnih kartotekah, moramo ta podatek ob spremembi popraviti na vseh mestih, kar je zamudno. Običajno ga vsaj na enem mestu ne popravimo, tako da imamo na različnih mestih različne informacije o isti stvari.

Poslovni podatki morajo imeti skrbnike, ki skrbijo za njihovo pravilnost.

Vodje poslovnih področij so odgovorni za to, da sami ali preko svojih sodelavcev zagotovijo pravilnost vnašanja podatkov, skrbijo za izločanje zastarelih podatkov ter dajejo drugim poslovnim področjem informacije o možnosti uporabe svojih poslovnih podatkov.

Vsaka poslovna informacija mora imeti avtorja, ki poskrbi za enournost, razumljivost, primernost in pravilnost informacije.

Kadar rabimo poslovne podatke (o kadrih), se obrnemo za te podatke na kadrovske službe, ki bo naročila ustrezen izpis podatkov v računalnem centru, preverila pravilnost izpisanih podatkov ter upravičenost naročnika do zahtevanih podatkov. Posredovani podatki bodo opremljeni s podpisom skrbnika podatkov, ki jamči za njihovo pravilnost.

Franc Rozman dipl. ing.

Lista prisotnih:
Bečanje, 16. 2. 89

Ime in priimek	Podatki
1. Bojko Despek	Knežić glaz, Ljiljana
2. Goran Pavić	NIK
3. Branko Jelenić	VAGOTVRS
4. Marijeta Matijević-Lostadić	Delo
5. Mirjana Sesić	"VEČERNI LIST" ZAGREB
6. Dragan Balic	TV ZAGREB
7. Alenka Lesković	GRUPA SPS
8. Marijeta Demar	HK
9. Goran Sinik	GROBISU GAB
10. Željko Pogačnik	DNEVNIK, Ljubljana
11. Rade Kalik	RADIO BEograd
12. Oton Reisinger	"VJESNIK", "DELLO", "NY TIMES"
13. Albin Podbevšek	JANA
14. Uroš Penciinger	VEČER
15. Romo Marjan	PIONIRSKI LIST - LJ
16. Juris Popov	RTV - RADIO - LJ
17. Boštjan Pirc	Knežić glaz

Zaposlenost v letu 1988 in plan zaposlovanja v letu 1989

Za leto 1988 smo planirali povprečno zaposlenih 1358 delavcev. Plan smo presegli, saj smo dosegli povprečno 1364 zaposlenih delavcev. Plan je bil presežen predvsem v programu smuči in za nekaj delavcev v programu plastike.

V letu 1988 smo sprejeli v delovno razmerje 103 delavce, delovno razmerje pa je prenehalo 108 delavcev.

Od 103 novosprejetih delavcev je bilo 24 pripravnikov, ki so bili vsi sprejeti za določen čas, oz. za čas pripravništva.

Od 108 delavcev, ki so odšli iz delovne organizacije, jih je bilo 11 z VS izobrazbo, 2 delavca z VŠ izobrazbo, 10 delavcev s SS izobrazbo, 32 delavcev KV, oz. široki profil, 5 delavcev z NS izobrazbo, 20 PK delavcev, 28 NK delavcev.

Vzroki za odhod iz delovne organizacije so bili naslednji:

— upokojitev	20 delavcev
— invalidska upokojitev	8 delavcev
— sporazumno prenehanje del. razmerja zaradi prehoda v drugo del. org.	16 delavcev
— potek dela za določen čas	14 delavcev
— odhod v JLA	13 delavcev
— prenehanje, ker jih ni bilo na delo več kot 7 del. dni	13 delavcev
— izjava delavca, da ne želi več delati v naši del. org.	8 delavcev
— prenehanje v času poskusnega dela po lastni želji	7 delavcev
— prenehanje zaradi negativne ocene poskusnega dela	5 delavcev
— zaradi smrti	2 delavca
— nadaljevanje šolanja	2 delavca

Skupaj 108 del.

Fluktuacija je bila v letu 1988 v primerjavi z letom 1987 manjša za približno 43%.

Plan za leto 1989 predvideva povprečno 1368 zaposlenih delavcev, oz. konec leta 1989 naj bi bilo zaposlenih 1360 delavcev. Glede na to, da je bilo konec leta 1988 zaposlenih 1370 delavcev, je razvidno, da bomo v letu 1989 postopoma zmanjševali število zaposlenih.

Cilji zaposlovanja v letu 1989:

- zmanjšanje števila zaposlenih
- zmanjšanje režije v določenih oddelkih
- dodatno zaposlovanje v režiji izključno na področjih, kjer bo to potrebno za uspešnejše uresničevanje planskih nalog
- in izboljšanje izobrazbene strukture zaposlenih.

Stanje zaposlenih 1. 1. 1989 po področjih in programih:

Splošno področje	103 delavci
Področje gospodarjenja	40 delavcev
Področje proizvodnje	1013 delavcev
— vodstvo proizvodnje	1 delavec
— sektor inštitut	37 delavcev
— nabavni sektor	28 delavcev
— program smuči	406 delavcev
— program šport. orodja	152 delavcev
— program plastike	218 delavcev
— program vzdrževanja	171 delavcev
Področje trženja	209 delavcev
DO Elan	1365 delavcev

V letošnjem letu smo do 18. 2. 1989 sprejeli v delovno razmerje 7 delavcev in sicer:

- 2 delavca z VS izobrazbo
- 1 delavec z VŠ izobrazbo
- 3 delavci s SS izobrazbo
- 1 delavec z NS izobrazbo

V istem obdobju je iz Elana odšlo 10 delavcev. Od teh jih je 6 odšlo na služenje voj. roka, 1 delavec je odšel v firmo v tujini, 1 delavka je bila negativno ocenjena v času poskusnega dela, 2 delavca pa sta samovoljno zapustila delo. Njihova izobrazba je bila naslednja:

1 delavec z VS izobrazbo

5 delavcev z IV. stopnjo SS izobraževanja, oz. KV delavci in 1 PK delavec.

Cokan Zala

Občni zbor IGD Elan

V soboto, dne 21. 1. 1989, je bil v Elanu 39. letni občni zbor gasilskega društva.

Poleg članov društva so se občnega zbora udeležili predstavniki Občinske gasilske zveze, pobratenih gasilskih društev iz BPT Tržič in Bukoška ter predstavniki iz sosednjih gasilskih društev ter Papirnice Vevče. S strani delovne organizacije sta na občnem zboru sodelovala član PO mag. Vrečko Maks in tov. Sitar Rok kot

predstavniki organov samoupravljanja.

Po poročilih predsednika, tajnika in poveljnika je sledila razprava. Iz razprave je bilo ugotovljeno, da je društvo v lanskem letu delalo v glavnem uspešno. Ugotovljeno je bilo, da sta bila v lanskem letu samo dva začetna požara, vendar to ne sme pomeniti, da ne bomo še bolj budni in pripravljeni tudi v bodoče. Ugotavljamo, da je starostni sestav v društvu

Novo skladišče vnetljivih tekočin in materialov v gradnji

dokaj problematičen, saj je vedno več starejših članov, medtem ko mladih ni. Sprejet je bil tudi predlog predstavnika podjetja, da se v letošnjem letu v Elanu organizira nenapovedana gasilska vaja, da bi ugotovili, kako je društvo in tudi člani kolektiva pripravljeni ukrepati v taki situaciji.

Po razpravi smo na občnem zboru izvolili delegate za občni zbor Občinske gasilske zveze (tov. Resman Andrej in tov. Langus Slavko), nato sta bila soglasno sprejeta tudi plan dela in predračun za delo društva za letoš-

nje leto.

Pred zaključkom občnega zbora je predstavnik Občinske gasilske zveze izročil značke za dolgoletno delo v gasilski organizaciji tov. Gregorič Francu za 30 let dela in tov. Tonejc Niku in tov. Resman Marjanu za 20 let dela.

Kot na vsakem občnem zboru smo se po zaključku srečali v našem obratu družbene prehrane, kjer smo se ob dobri malici in kapljici z Bizelskega ter ob glasbi našega »Tacmana« še malo povsneli.

Bojan Zajc, dipl. ing.

Razpis letovanja v letu 1989

Po sklepu komisije za družbeni standard z dne 09.02. 1989 objavljamo razpis zbiranja prijav za letovanje v Elanovih počitniških enotah.

I. Pravica do uporabe Elanovih počitniških enot

Pravico do uporabe Elanovih počitniških enot imajo:

- delavci DO Elan v rednem delovnem razmerju,
- delavci DO Elan, ki so sklenili delovno razmerje za določen čas (v času delovnega razmerja),
- elanovi upokoenci,
- elanovi študenti,
- delavci iz Elan—Brnce,
- poslovni partnerji DO Elan in
- zunanje osebe.

Letovanje poslovnih partnerjev odobrava komisija za družbeni standard na podlagi pisne prošnje strokovne službe, prav tako pa tudi letovanje zunanjih oseb na podlagi priporočila, oziroma garancije delavcev Elana v rednem delovnem razmerju.

II. Prednost pri letovanju

Kriterije za prednost pri letovanju, predvsem v času kolektivnega dopusta, bo določila komisija za družbeni standard, ko bo znano število prijav. Kriteriji v bistvu ostajajo enaki kot prejšnja leta, tudi letos pa velja načelo, da se v času kolektivnega dopusta ne morejo prijaviti tisti delavci, ki kolektivnega dopusta nimajo. Glede na to, da ima letos program smučij skrajšan kolektivni dopust, bodo delavci tega programa imeli prednost v času svojega KD, seveda, če se bodo po splošnih pogojih uvrstili za letovanje v čas KD. Za primere, ko sta zakonca zaposlena v Elanu, velja, da v KD lahko letujeta 2 leti zapored, nato eno leto ne in potem spet 2 leti itd.

III. Izmene za letovanje

Lansko leto uvedeni daljši (8 in 10-dnevni) termini ostajajo tudi letos.

Krajši — 8-dnevni — termini veljajo za vse enote v Istri, na Krku, v Selcah, Bohinjski Bistrici, na Kravcu ter v Atomskih in Čateških Toplicah, daljši — 10-dnevni — pa za Pakoštane in vse otoke (razen Krka).

- 8-dnevne izmene
1. Izmena od 28. 06. do 06. 07. 1989
 2. Izmena od 06. 07. do 14. 07. 1989
 3. Izmena od 14. 07. do 22. 07. 1989 — KD
 4. Izmena od 22. 07. do 30. 07. 1989 — KD
 5. Izmena od 30. 07. do 07. 08. 1989 — KD
 6. Izmena od 07. 08. do 15. 08. 1989
 7. Izmena od 15. 08. do 23. 08. 1989 in
 8. Izmena od 23. 08. do 31. 08. 1989

- 10-dnevne izmene:
1. Izmena od 24. 06. do 04. 07. 1989
 2. Izmena od 04. 07. do 14. 07. 1989
 3. Izmena od 14. 07. do 24. 07. 1989 — KD
 4. Izmena od 24. 07. do 03. 08. 1989 — KD
 5. Izmena od 03. 08. do 13. 08. 1989
 6. Izmena od 13. 08. do 23. 08. 1989 in
 7. Izmena od 23. 08. do 02. 09. 1989

Izven določenih izmen, oziroma s podaljšanjem prve ali zadnje pa bo možno letovati tudi več dni.

IV. Kje in kako bomo letos lahko letovali?

V letošnjem letu imamo na razpolago skupaj 60 počitniških enot s skupno 319 ležišč v 17 različnih krajih in sicer:

- Prikolice:** — 3 v Uliki pri Poreču (naturist centar Ulika)
- 4 v Vrsarju (avtokamp Funtana — Valkanela)
 - 4 v Stoji pri Puli (avtokamp Stoja)
 - 3 v avtokampu Zagori (pri Selcah)
 - 3 v Baški na otoku Krku (avtokamp Zablače)
 - 1 v Baški na otoku Krku (avtokamp Bunculuka nudistični kamp)
 - 2 na Malem Lošnju (avtokamp Čikat)
 - 2 v Pakoštanah pri Zadru (avtokamp Kozarica)
 - 3 v Podčetrtku (avtokamp Atomske Toplice)

Vse prikolice imajo po 5 ležišč (razen treh v Zagorih 4 ležišča), opremljene pa so tako, da je v njih možno kuhati (osnovna posoda in pribor za kuhanje, štedilnik, hladilnik).

Kontejnerji-bungalovi: — 6 v Lanterni pri Poreču (avtokamp Lanterna-kamp)

Bungalovi imajo po 4 ležišča in so opremljeni tako kot prikolice z osnovno posodo za kuhanje, imajo pa tudi lasten WC s kopalnico.

- Apartmaji:** — 5 v Červarju pri Poreču
- 5 v Loparih na Lošnju
 - 7 v Martinščici na Cresu in
 - 4 v Bohinjski Bistrici
 - 2 na Kravcu

Apartmaji imajo naslednje število ležišč:

- Červar: 1 x 8 ležišč, 2 x 4 ležišča in 2 x 5 ležišč,
- Lopari: — 5 x 6 ležišč,
- Martinščica: — 3 x 4 ležišča, 2 x 5 ležišč in 2 x 6 ležišč,
- Bohinj: — 2 x 3 ležišča, 1 x 4 ležišč in 1 x 6 ležišč in
- Kravac: — 1 x 4 ležišča in 1 x 7 ležišč.

Vsi apartmaji so opremljeni z osnovno posodo za kuhanje in imajo lasten WC s kopalnico.

Počitniške hišice: — 3 v Selcah — avtokamp Selce (združenje lesarjev Slovenije)

— 3 v Čateških Toplicah

Hišice v Selcah imajo po 5 ležišč in so opremljene z jedilnim priborom in posodo za kuhanje kave, hladilnikom in kuhalnikom, vendar pa je kuhanje hrane prepovedano, prehrana pa obvezna v restavraciji združenja lesarjev Slovenije (tu naj se prijavijo samo tisti, ki želijo imeti organizirano prehrano). Hišice imajo tudi lasten WC s kopalnico.

Hišice v Čateških Toplicah imajo po 6 ležišč in so opremljene z opremo za kuhanje in imajo lasten WC s kopalnico. V hišice je napeljana termalna voda.

V. Cene za uporabo počitniških enot

Cene bodo znane po zaključnem računu in jih bomo objavili takoj, ko jih bo potrdil delavski svet. Bodo pa tako kot lansko leto različne za posamezne vrste objektov.

VI. Navodila in opozorila

Vse uporabnike prosimo, da upoštevajo sledeče:

1. S počitniško enoto ravnajte odgovorno in gospodarno,
2. V času letovanja odgovarjate za ves inventar, opremo in tudi za sam objekt, ki ga uporabljate,
3. Preglejte popis drobnega inventarja in osnovnih sredstev in ugotovite dejansko stanje, odstopanja pa vpišite v knjigo pripomb.
4. Morebitne okvare in napake poskusite odpraviti sami ali pa preko recepcije poiščite ustreznega strokovnjaka.
5. Ob odhodu počitniško enoto očistite (posebej to velja za hladilnik, ki naj bo po odhodu odprt).
6. Ob odhodu zaprite okna, pogasite luči, izklopite štedilnik in ostale električne naprave.
7. Upoštevajte hišni red kampa, oziroma naselja.
8. Ključi počitniških enot so v recepcijah, kjer jih dobite na podlagi napotnic in osebnih dokumentov.
9. V počitniške enote je strogo prepovedano voditi kakršnekoli živali.
10. Menjava letovalcev je ob 12.00 uri, tako da prvi dan, ki je napisan na napotnici lahko pridete v počitniško enoto ob 12.00 uri, zadnji dan, ki je napisan na napotnici, pa ste lahko v enoti prav tako do 12.00 ure.
11. Posteljno perilo je treba povsod (razen za Kravac) vzeti s sabo. Priporočamo, da uporabljate takšne prevleke, da z njimi odeje in vzglavne blazine popolnoma oblečete in jih tako zavarujete in uporabljate z boljšim občutkom.
12. Za majhne otroke so v vsaki enoti nepremočljiva platna, ki jih obvezno uporabite in tako zaščitite vzmetnice.
13. Kakršnekoli zamenjave počitniških enot brez vednosti odgovornih v Elanu niso dovoljene, počitniške enote pa je tudi prepovedano oddajati v uporabo drugim.
14. Čistila in krpe naj vsakdo prinese s seboj.
15. Morebitne dodatne stroške, ki bi jih imeli v zvezi s počitniško enoto (plin, popravila), boste dobili povrnjene na podlagi računa, na katerem pa mora biti pečat in podpis.
16. Zadnji dan letovanja se javite v recepciji, kjer se odjavite, oddate ključ in poravnate stroške (turistična taksa, prijava, zavarovanje ...).

VII. Prijave

Interesenti za letovanje v naših počitniških enotah morajo izpolniti prošnjo za letovanje, ki je objavljena v tej smučini (srednji list) in jo najkasneje do 11. 03. 1989 oddati v pisarno informacije.

Prošnja mora biti izpolnjena v celoti, točno in čitljivo. Posebej opozarjamo, da vpišete dva kraja in dva termina, kar je potrebno zaradi lažjega razporejanja, kadar je za isti kraj ali termin prijavljenih več oseb.

Vsi, ki se bodo uvrstili za letovanje v času KD, termina načeloma ne morejo izbirati (izjemoma samo tisti, katerih zakonci imajo KD v istem terminu).

Ker je vsako leto več prijav za zidane objekte in počitniške hišice, mora vsakdo, ki se prijavlja za tak objekt, kot drugo možnost napisati prikolico (razen izjemoma iz zdravstvenih razlogov).

Prošnje, ki ne bodo popolne, in tiste, ki ne bodo oddane do 11. 03. 89, ne bodo upoštevane. Prav tako ne bodo upoštevane tudi prošnje, za katere bomo ugotovili, da vsebujejo neresnične podatke.

Tisti, ki bodo letovali iz zdravstvenih razlogov, naj priložijo tudi priporočilo zdravnika, zaradi česar naj se javijo v naši obratni ambulanti. Delavci, ki bodo uveljavljali priporočilo zdravnika za otroke, ne bodo imeli prednosti pred ostalimi delavci in naj iščejo možnost preko zdravstvenih kolonij, kjer imajo tudi možnost koriščenja daljših terminov.

Za eno počitniško enoto se lahko prijavi toliko oseb, kolikor je ležišč (dva otroka do starosti 10 let lahko ležita v eni postelji).

Takoj ko bo komisija za družbeni standard izdelala dokončni razpored, bodo vsi obveščeni, kam in kdaj so razporejeni, oziroma iz kakšnih razlogov prijava ni bila upoštevana.

Upokoenci se za letovanje lahko prijavijo od 3.—7. 4. 1989 vsak dan od 12.00 do 14.00 ure osebno pri tov. Vidič Zdravku v Elanu.

Po 07. 04. 89 se bodo lahko prijavili tudi delavci iz Brnce in Elanovi študenti, seveda pod pogojem, da bodo še prosti termini.

Interesenti za letovanje v Čateških in Atomskih Toplicah v času prvomajskih praznikov naj za ta čas izpolnijo posebno prijavnico, ki jo dobijo pri tov. Vidič Zdravku.

Z. V.

Prošnja za letovanje v letu 1989

(Izpolnite čitljivo s tiskanimi črkami)

1. Priimek in ime _____ datum rojstva _____

2. Zaposlen v delovni enoti _____, SM _____

3. V Elanu zaposlen skupno _____ let.

4. Po odločbi sem upravičen do _____ dni dopusta.

5. Kolektivni dopust: a) nimam
(ustrezno obkroži) b) imam od 16. 07. do 07. 08. 1989
c) imam od _____ do _____

6. Zakonec zaposlen v _____
a) nima kolektivnega dopusta
b) ima kolektivni dopust
od _____ do _____
(ustrezno obkroži in vpiši datum)

7. Prijavljam se za letovanje: 1. kraj _____ ali
2. kraj _____
(obvezno navedite 2 kraja in dva termina)

1. termin od _____ do _____ ali

2. termin od _____ do _____

8. V času kol. dopusta sem nazadnje letoval v letu _____

9. Izven kol. dopusta sem nazadnje letoval v letu _____

10. Z menoj bodo letovali:

a) zakonec _____	datum rojstva _____
b) otroci brez lastnega dohodka	
_____	datum rojstva _____
_____	datum rojstva _____
_____	datum rojstva _____
c) ostali _____	datum rojstva _____
_____	datum rojstva _____
_____	datum rojstva _____
_____	datum rojstva _____

Če v rubriki »ostali« prijavljate osebe, ki imajo z Elanom kakršnokoli zvezo (upokojeanci, študenti, delavci Elana), le to vidno označite).

11. Letujem zdravstveno
(priložiti priporočilo zdravnika)

12. Z izpolnitvijo te prijavnice in lastnoročnim podpisom se obvezujem, da bom kril morebitne stroške, ki bi nastali zaradi neizkoriščenega termina po moji krivdi. Tako nastali stroški se mi lahko odtegnejo od osebnega dohodka.

13. Soglašam, da se mi strošek nočnih obračuna ob izplačilu OD.

Opozorilo: Nepopolnih prijavnice komisija ne bo obravnavala.

Datum: _____

Podpis: _____

Uvajanje osebnih računalnikov v Elanu

Sredi novembra lanskega leta je v Elan tovarnjak pripeljal težko pričakovano računalniško opremo. Precejšen del so bili osebni računalniki (PC), saj številka 35 predstavlja kar zajetno skladišnico kartonastih zabojev.

Računalnike je bilo treba najprej preizkusiti in ugotoviti morebitne pomanjkljivosti. Delno jih je bilo treba tudi še sestaviti in usposobiti za delo. Instalacija programske opreme in predelava računalnikov, da omogočajo tudi uporabo jugoslovanskih črk, je trajala kar nekaj časa, preden so bili uporabniki še ob nekaj dragocenega prostora na svoji mizi, ki so ga žrtvovali za nov delovni pripomoček.

Velika večina uporabnikov se prvič srečuje z osebnim računalnikom in ne vedo, kako naj takšno »čudo« sploh uporabljajo. V ta namen se je v Elanu pričelo organizirano izobraževanje. Da pa je to

izobraževanje sploh mogoče, nam je omogočil oddelk smuči, ki je odstopil del prostora za odmor v proizvodnji smuči, in pa vsi tisti oddelki, ki so začasno odstopili računalnike za izobraževanje.

Uredili smo skromno učilnico, v kateri je 6 računalnikov. Najprej je bil organiziran tečaj seznanjanja z osebnim računalnikom in njegovim operacijskim sistemom DOS. Tečajev se je udeležilo 50 uporabnikov. Sledil je tečaj za urejevalnik besedil WORDSTAR, ki se ga je udeležilo 36 uporabnikov. Potekalo je tudi izobraževanje za programski paket PRAKSA, ki združuje urejevalnik besedil in bazo podatkov, in ga uporabljajo v splošnem sektorju. Sedaj pa teče tudi tečaj za programski paket LOTUS, ki omogoča delo z razpredelnicami. V izobraževalne namene je namenjena tudi izposoja enega osebnega računalnika na

dom za 14 dni.

Uporabniki so torej začeli spoznavati možnosti, ki jih nudi osebni računalnik, in se jih vedno bolj poslužujejo. Ker vsaka nova stvar zahteva nekaj vaje in časa, da se jo človek privadi, je tudi za osebne računalnike potrebno nameniti kakšno urico in ne prehitro obupati, če prvi dan že vsega ne vemo.

Včasih koga vprašam, kako kaj osebni računalnik. Odgovori so žal precej podobni in ob obilici dnevnih zadolžitve kažejo na pomanjkanje časa za učenje na osebnem računalniku.

Razveselim se vsakršnih vprašanj in pobud uporabnikov, ki razmišljajo o možnostih uporabe računalnika za lažje, hitreje in kvalitetnejše opravljanje dela.

Ob koncu še nekaj besed o načrtih za letošnje leto. Izobraževanje bo potekalo odvisno od potreb in zanima-

nja uporabnikov za razne programske pakete.

Zbiramo že tudi zahteve za nabavo novih osebnih računalnikov. Narašča potreba po medsebojni povezavi in povezavi z glavnim računalnikom, saj so tu zbrani ažurni podatki, ki so potrebni tudi na posameznih osebnih računalnikih.

Na načrtovanje mreže (LAN) pa vpliva tudi prostorska razporeditev računalnikov, kar pa je odvisno od obljubljanje pridobitve novih delovnih prostorov.

Da pa osebni računalniki ne bodo samo nadomestilo za pisalne stroje in da bodo resnično lahko v pomoč pri vsakdanjem delu, je v veliki meri odvisno od urejenosti poslovnih procesov in jasnih ciljev uporabnikov, v kakšne namene želijo uporabljati osebni računalnik.

Bojan Pohar, mag.

Smučanje oldtimerjev v Kranjski gori

Oldtimerji v Kranjski gori

28. januarja 1989 se je čas v Kranjski gori premaknil vsaj za 50 let nazaj. No, ne v celi Kranjski gori, pač pa na krpi snega za hotelom Larix. Tu je bilo namreč prvo srečanje oldtimerjev na smučeh, ki ga je organizirala ekipa oddaje ZDRAVO.

Akcija, ki je potekala skoraj cel januar, je uspela zbrati skoraj petdeset smučarjev z opremo, starejšo od trideset let.

Vesleslalomski proga, ki je štela cela štiri vrata in ki so jo zakoličili pridni kranjskogorski smučarski delavci, sploh ni bila selektivna —

vsii smučarji so prišli živi in zdravi do cilja. Jasno da smo imeli tudi uradno merjenje časa in sicer na prvi »štoparski« napravi, ki je prišla v naše kraje v štiridesetih letih. Vendar je bilo »štopanje« bolj za šalo kot zares. Komisija, ki so jo sestavljali taki strokovnjaki kot prof. Jeločnik in pa nepogrešljivi TOF, je namreč ocenjevala predvsem tehniko smučanja, ki naj bi bila čimbolj podobna tisti iz časov, iz katerih je izvirala oprema. Poleg tega smo upoštevali tudi modo (nagrado smo namreč namenili najlepše oblečeni smu-

čarki), uredništvo Dnevnika pa je podeljevalo nagrado za najbolj originalno podobo.

Izbira je bila med tako številno konkurenco (urednik oddaje ZDRAVO, Bogdan Barovič mi je zaupal, da so računali kvečjemu na 20 oldtimerjev) resda težka. Profesor Jeločnik, eden najboljših poznavalcev smuči v Sloveniji in profesor tehnike smučanja na VŠTK v Ljubljani, je odločil, da bo glavna nagrada, 1 par smuči OMNI SWING, pripadla dr. Millerjevi iz Ljubljane. Dr. Millerjeva je namreč nastopala na smučeh iz leta 1921, s kateri-

mi je njena mati zmagala na DP. Poleg tega je bila skladno oblečena, demonstrirala pa je tudi najbolj originalno tehniko.

TOF je podelil nagrado Nedeljskega komu drugemu kot smučarju z Blok s polhovko na glavi, frajtonarico v nahrbtniku, kupom lesenih žlic v levem in steklenico sadjevca v desnem žepu — pravi slovenski original.

Res, lepo je bilo biti zadnjo soboto v januarju v Kranjski gori, z ljudmi, ki jim smučanje pomeni več kot rekreacijo.

Ažman Tristan, oec.

Tako smo smučali včasih

»Kmetje zavijajo svoj smuk navzdol kakor kače«

Med sto in stotisoči slovenskih smučarjev je razmeroma malo takih, ki vedo, da je naša Bloška planota zibelka smučanja v srednji Evropi. Prve zapiske o smučanju pri nas najdemo v knjigi Slava vojvodine Kranjske izpod peresa znanega raziskovalca naše dežele Ivana Valvasorja, ki je izšla leta 1689. Tako bo naš prvi zapis o bloških smučarjih slavil že tristoletnico.

Slovenci oziroma prebivalci Blok so si torej prvi in edini v srednji Evropi znali olajšati življenje pozimi, ko je sneg zamelel pokrajino in poti. Ko so se prvi meščani začeli navduševati za smučarski šport, to je bilo tik

pred prvo svetovno vojno, so bile smučiči med bloškimi kmeti v rabi že dolga stoletja. Smučati so se naučili v družini prav tako, kot so se otroci naučili hoditi.

V odlomku Kako se vozijo kranjski kmetje po visokih zasneženih gorah, pripoveduje Valvasor naslednje:

»Imajo pa kmetje ponekod na Kranjskem, posebno pri Turjaku in tam okrog, še poseben izum, katerega nikoli in nikjer drugod pri nas nisem videl in s katerim se pozimi, ko zapade sneg, z neverjetno naglico spuščajo z visokega hriba navzdol. Poslužujejo se dveh lesenih deščic, približno četrte cole debelih, pol navadnega čevlja širokih in kakih pet čevljev dolgih. Spreddaj sta takšni deščici upognjeni in zakrivljeni navzgor, v sredino zgoraj pa je pritrjen usnjen jermen, v katerega vtaknejo stopala. Na vsako nogo nataknejo tako po eno desko. Poleg tega pa drži kmet v rokah in pod pazduho močno palico, se nagne precej nazaj in se opira nanjo ter krmari tako tudi po najbolj strmih brežinah, za kar bi lahko skromno rekel, da šviga in leti navzdol. Ko stoji tako na deskah in se dobro in z vso močjo opira na kolec, drsi tako naglo navzdol, da tega skoraj ne moreš dojeti in ne zaostaja v hitrosti prav nič za onimi na Holandskem, ki letajo z drsalkami po ledu. Vsak trenutek se znajo kmetje vsemu, kar jim je na poti, izogniti, najsi bo drevo ali velika skala ali kaj podobnega. Nobena gora jim ni prestrma, četudi je gosto porasla z visokim drevjem... kajti kmetje zavijajo svoj smuk navzdol kakor kače, kadar so jim na poti ovire. Če pa je pot povsem prosta, nezaraščena in brez spotikanja, drčijo navzdol naravnost kakor po napeti vrvi. Vedno pa se naslanjajo na kolec in se ga držijo s tako močjo, tako trdno in krčevito, kakor da nimajo na telesu nobenega uda ali nobenega členka.«

Ker vemo, da si vsaka novost med ljudstvom le počasi utira pot in da je potrebna za razvoj spretnosti v krmarjenju dolga doba, lahko sklepamo, da je bilo smučanje na Blokah v navadi že več stoletij pred Valvasorjem.

Tehnika krmarjenja je bila takrat seveda drugačna od današnje, saj je bila oprema sila preprosta. Bloške smučiči niso bile prožne, namesto vezi so imele le prstni jermen na bukovem plošču. Za tehniko smučanja je bilo značilno predvsem to, da so domačini uporabljali daljši kolec, na katerega so se naslanjali. Uporabo dveh krajših palic so uvedli šele nordijski narodi in nas s tem seznanili v začetku tega stoletja.

Starega bloškega smučanja glede hitrosti nikakor ne moremo primerjati z današnjim. Za hitrost je potrebno marsikaj, med drugim tudi čvrsta vez med obuvalom in smučko. Še bolj kot za smuk to velja za vijuganje oziroma paralelno smučarsko tehniko. Naši predniki so si torej pri zavijanju morali pomagati z dolgim močnim kalcem.

Drugo pisano sporočilo o smučanju je šele v Bleiweosovih Kmetijskih in rokodelskih novicah v 19. stoletju (1845), ko Podgrivarski v svojem prispevku Huda zima na Blokah in uporaba smečiči prvič v slovenščini opisuje bloško smučanje. Za vmesno dolgo dobo zaradi požara v Novi vasi nimamo poročil, ker so takrat zgorele vse domače kronike.

Podgrivarski imenuje smučiči »smečiči« ali »plohi«. So iz bukovega lesa in od Valvasorjevih časov izpopolnjene s klobučevinasto podlogo, ki preprečuje drsenje čevlja na mokrem lesu. Podgrivarski tudi opisuje, kako si domačini krivijo svoje »smečiče« nad ognjem in da hodijo v breg »na ovinke«. Iz njegovih besed vsekakor sklepamo, da Bločani v dveh stoletjih niso mnogo napredovali, pač pa se je takšno smučanje razširilo tudi v druge kraje, zlasti v vas Metje, kjer so ob nedeljah celo ženske prihajale na »plohi« k maši. Smečiči so v tistih časih uporabljali tudi pogrebelci. V predpustnem času pa so imeli prave »igre« na smučeh, ko je moral fant izbrano dekle s smučmi pripeljati z bližnjega hriba v dolino. Dekle je stalo zadaj in se smučarja oklepalo okoli pasu. Če sta oba padla, so ljudje pravili, da zakon ne bo srečen, če pa se je to zgodilo le dekletu, so menili, da ta ne bo ravno zvesta žena.

Svetozar Guček

Slovenija, zibelka smučanja v srednji Evropi

Knjiga »BLOŠKI SMUČAR«, ki jo je založil Elan

Pred nami so poznali smučanje skandinavski narodi, Rusi in Korejci. O smučanju v Rusiji je pisal Ziga Herberštajn, graščak iz Vipavske doline, v svojem delu Rerum moscovitarum (leta 1553). Prvi zgodovinski zapisi o smučanju pri Fincih pa segajo v leto 552, ko je gotski duhovnik Jordanes opisal uporabo smučiči v svojem delu De origine actibusque Gotarum.

Naše bloško smučanje je vsekakor velika znamenitost. Zato je na Bloke rad zahajal tudi naš prvi smučarski učitelj Rudolf Badjura, kjer je dobil vrsto pristnih domačih izrazov, ki so temelj našega smučarskega iz-

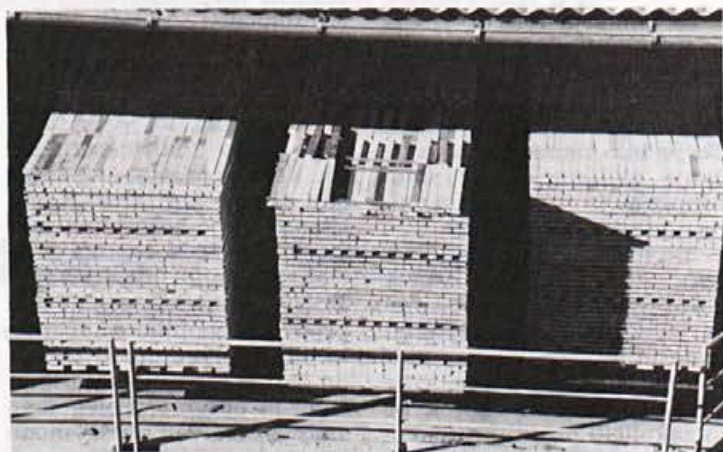
razoslovja. Na Bloke pa so zahajali tudi drugi domači in tuji strokovnjaki, ki jih je zanimala samoniklost našega smučanja. Bloški plohi iz »predšportne« dobe so danes prava dragocenost, pa tudi precejšnja znamenitost, saj so si jih oskrbeli celo veliki muzeji v nordijskih državah.

Na vprašanje, kako staro je bloško smučanje, žal ne znamo odgovoriti. Morda precej več, kot si mislimo. Iz dragocenega in dokaj natančnega Valvasorjevega opisa pa sklepamo, da so na Blokah gojili smučanje zelo dolgo, vsekakor iz roda v rod, morda precej stoletij.

A. U.

DELAVSKA ENOTNOST

5. februarja 1988

Iz jesenovih frizov bodo nastale sredice smučiči

Planirati — da ali ne?

Z novim zakonom o planiranju je za većino podjetij (se-daj smo zopet v podjetjih) prenehala veljati obveznost planiranja. Odlično, bi lahko rekli. Lahko naredimo korak naprej od besed k dejanjem in zmanjšamo že tako preveliko režijo za vse planerje. Obenem bomo prihranili čas, ko ga vsako leto namenimo za izdelavo in spremljavo letnega gospodarskega načrta, na vsakih pet let pa srednjeročnega načrta, da o operativnih planih sploh ne govorimo. Ali je res lahko tako enostavno?

Verjetno ne, saj, če pogledamo natančneje, vsi, če se tega zavedamo ali ne, planiramo tako rekoč stalno.

Za nakupe se ponavadi ne odločamo dopoldan med tednom, tudi za izlete v gore ne. Zakaj ne, je jasno. Načrtovano, planirano imamo, da od ponedeljka do petka dopoldan delamo. Tudi oddih na morju si planiramo za julij in avgust, ne pa morda decembra. In če se odločimo za 10-dnevni dopust v hotelu A-kategorije, potem letos verjetno ne bomo kupili novega avtomobila. Račun se ne izide. Če se, tem bolje, ampak tudi, da pridemo do tega, moramo sešteti, koliko imamo prihranjenega, koliko bomo do avgusta še zaslužili in koliko porabili za stanovanje, hrano, obleko. In kaj je to drugega kot planiranje družinskega proračuna. Če se bodo do takrat avtomobili podražili za 100%, dopust na morju za 150%, naše plače pa se bodo dvignile »samo« za 50%, se bomo verjetno nečemu odpovedali: kupili bomo cenejši avto (ali pa sploh ne), na dopust bomo šli samo za en teden (v našo počitniško enoto, če bo še prostor) ali kaj podobnega. Temu potem rečemo rebalans plana.

Stvar je mnogo bolj resna, če se ne odločamo med avtom in morjem, ampak moramo preprosto načrtovati, kako bomo obrnili vse manj vredne dinarje, da se bomo prebili skozi mesec.

In če delamo to mi vsi, kot posamezniki, potem to velja toliko bolj za podjetje, od katerega je odvisno 1300 in več posameznikov. Podjetja v Jugoslaviji pa danes, na žalost lahko bolj primerjamo s posamezniki, ki morajo poziti na vsak dinar, kot pa s tistim, ki se odloča med novim avtom in dopustom.

Zato je nujno, da naredimo čim bolj točne in realne načrte, ki nam bodo povedali, kakšen bo naš položaj čez leto dni ali več. Ne delamo jih zato, da bi nam potrdili, da nam bo dobro (ker to že tako vemo!), ali da bi jih poslali na občino, ampak, da vidimo, kako dobro nam bo. Ali izdelujemo tiste izdelke, ki jih zahteva trg in prinašajo največ dobička? Ali iz-

biramo najugodnejše dobavitelje? Ali je za načrtovan obseg proizvodnje in prodaje dovolj (preveč, premalo) zaposlenih?

Odgovori na ta (in mnoga druga) vprašanja, za katera so odgovorni nosilci posameznih poslovnih funkcij, pa nam dajejo celotni letni gospodarski načrt.

Večino stvari lahko (vsaj pri letnih načrtih) izrazimo v številkah, oz. v denarju. Vrednost materiala, sredstva za nabavo novih strojev, denar za osebne dohodke, vrednost prodanih izdelkov, vse to lahko izmerimo in medsebojno seštevamo ali odštevamo. Zatakne pa se, če to izrazimo v dinarjih in nato želimo primerjati v različnih obdobjih. Do pred nekaj leti so bile težke primerjave samo med več zaporednimi leti, sedaj pa je tudi primerjava med meseci v letu (rečeno nekoliko grobo) čista laž.

Če smo še v začetku lanskega leta lahko kupili novo »stoenko« za 6 ali 7 mio din, potem bo ob letu to komaj še za dva para naših smučí.

Za planiranje (in spremljanje načrtovanega) je torej treba dobiti nekaj bolj stalnega in oprijemljivega, kot so dinarji. Razen seveda, če bi se odločili, da bomo zraven pisali tudi datum. Nekako takole:

10 mio din 1. marca 1989, to je

20 mio din 1. julija 1989 itd.

In ker ne želimo, da bi nam letni gospodarski načrt izgledal kot koledar, smo ga preračunali tudi v marke (DEM). S tem smo si zagotovili predvsem lažje spremljanje zastavljenega in možnost hitrejšega reagiranja, če se načrti ne bodo izpolnjevali.

V Jugoslaviji pa je zakonito plačilno sredstvo, s katerim plačujemo mi drugim, drugi nam (in v katerem dobivamo tudi osebne dohodke), še vedno dinar. Kako nam torej kakršenkoli preračun v DEM lahko pomaga? Za boljše razumevanje si oglejmo to na izmišljenem primeru.

Septembra lani smo postavili vrednostne načrte in takrat smo predvideli, da bomo v določeni trgovini prodali za 1,5 mio din blaga, in sicer z naslednjo dinamiko po mesecih:

Mesec	Plan v dinarjih	Plan v %	Plan v DEM
1	150.000.000	10,0 %	88.944
2	135.000.000	9,0 %	79.959
3	120.000.000	8,0 %	71.075
4	105.000.000	7,0 %	62.191
5	75.000.000	5,0 %	44.422
6	75.000.000	5,0 %	44.422
7	60.000.000	4,0 %	35.538
8	90.000.000	6,0 %	53.306
9	120.000.000	8,0 %	71.075
10	180.000.000	12,0 %	106.613
11	180.000.000	12,0 %	106.613
12	210.000.000	14,0 %	124.383
SKUPAJ	1.500.000.000	100,0 %	888.438

Januarja letos so v tej trgovini prodali kar za 100 mio din blaga več, kot je bilo načrtovano — 250 mio je znašal izrček. Krepko so torej presegli načrte! Ali res?

Poglejmo še drugi izračun. Septembra je bila 1 DEM vredna nekaj manj kor 1.700 din, januarja v povprečju 3.040, februarja pa že približno 3.400 din. In če preračunamo 250 mio din v DEM po povprečnem tečaju v januarju

$$\frac{250.000.000}{3.040} = 82.399 \text{ DEM,}$$

potem vidimo, da smo zaostali za načrtom za približno 7 %. Cene so v štirih mesecih (in tečaju tujih valut) v povprečju zrastle za 80 %. Inflacija, žal, imamo in dokler jo imamo, se moramo čim bolj prilagoditi življenju z njo. Če se nekoliko povrnem nazaj; kot posamezniki že dolgo nimamo prihrankov v dinarjih in tudi pri prodaji avtomobilov se redko pogovarjamo v dinarjih. Zato, pa naj izgleda še tako veliko, bo morala trgovina iz našega primera v februarju prodati za vsaj 272 mio din.

$$(\text{= } 79.859 \text{ DEM} \times 3.400 \text{ — din}),$$

da bo zastavljeni plan **realno** dosežen.

In na takšen način bomo spremljali tudi doseganje vseh ostalih vrednostnih postavk v LGN 1989.

S tem smo sicer malo zašli in se delno dotaknili vprašanja: kako planirati vendar upam, da ni vprašljivo osnovno: planirati — da ali ne?

Marko Kravcar, dipl. oec.

TURISTIČKI SAVEZ SARAJEVA

DODJELJUJE

DIPLOMU

ZA OSVOJENO MJESTO

Ski servis „ELAN“-Pale

u kategoriji-servisi

U AKCIJI

UNAPREĐENJE TURISTIČKIH USLUGA

U 1988. GODINI NA PODRUČJU GRADA

SARAJEVA

TURISTIČKI SAVEZ SARAJEVA
PREDSJEDNIK

Amir Radošević

Spremembe v cestnem prometu

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA OBČINA RADOVLJICA SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU

Spremembe zakona o temeljnih varnosti cestnega prometa so bile objavljene v Ur. listu SFRJ št. 50/88.

Nekatere od teh sprememb so:

1. Prehitevanje in vožnja mimo ustavljenega vozila

V 62. členu, ki določa kdaj voznik ne sme začeti prehitevat ali voziti mimo, je dodana nova točka, ki določa, da ni dovoljeno prehitevat po odstavnem pasu.

2. Ustavljanje in parkiranje

a) 70. členu je dodan nov 2. odstavek, ki predpisuje, da je na cesti na prostorih, namenjenih za ustavljanje in parkiranje, ter na posebej urejeni površini za gibanje pešcev, prepovedano puščati vozila, ki se zaradi dotrajanosti ne uporabljajo v prometu (neregistrirana, dotrajana, neuporabna ipd.) in ne drugih predmetov, ki ovirajo promet in ogrožajo človekovo okolje (kamp prikolice, lahki priklopniki, čolni, celo zložena drva ipd.).

b) 74. člen določa, kje voznik ne sme ustaviti ali parkirati vozila:

- na kolesarski stezi, oziroma pasu (ogroža promet kolesarjev)

- na delu vozišča, ki je kot postajališče za vozila javnega prometa zaznamovan z označbami na vozišču.

c) 75. členu je dodana nova 5. točka, ki predpisuje, da voznik ne sme parkirati vozila na pločniku, oz. na stezi za pešce, če to ni izrecno urejeno s prometnim znakom. Vendar mora tudi v tem primeru pustiti najmanj 1,6 m površine za gibanje pešcev, ki pa ne sme biti ob robu vozišča.

č) 76. členu je dodana nova 3. točka, v kateri je predpisana obveznost voznika, da ponoči in podnevi ob zmanjšani vidljivosti na avtomobilski cesti, na cesti, rezervirani za promet motornih vozil in delu katerekoli ceste, ki ni dovolj pregleden, zaznamuje ustavljeno vozilo z varnostnim trikotnikom.

Dodan je tudi nov 3. odstavek tega člena, ki določa, da mora voznik na ustavljenem vozilu vključiti napravo za istočasno vključitev vseh štirih smernikov.

3. Vleka vozil

a) Vleka s posebno prikolicco, na katero se en del vozila opre, ni več dovoljena.

b) Vse voznike je potrebno opozoriti, da morata biti med vleko obe vozili označeni s trikotnikom. Na vozilu, ki vleče, na sprednji strani, na vlečenem pa na zadnji strani.

c) Ponoči in podnevi ob zmanjšani vidljivosti je dovoljeno vleči vozilo samo, če ima na zadnji strani prižgane rdeče luči

za označevanje vozila ali če ga vleče motorno vozilo, ki ima in uporablja rumeno vrtečo se luč.

č) Med vleko vozili ne smeta voziti hitreje od 40 km/h (prej je bila omejitve 50 km/h).

Vlečno vozilo ne sme prevažati oseb.

4. Promet koles, koles z motorjem in motornih koles

a) Dovoljena hitrost 25 km/h (prej po RZVCP 30 km/h).

b) Če je na cesti posebej urejena kolesarska steza, morata voznik kolesa z motorjem in kolesar voziti po desni kolesarski stezi glede na smer prometa.

Če je promet na kolesarski stezi urejen v obeh smereh, morajo vozila voziti po desni strani v smeri vožnje. Kolesar in voznik kolesa z motorjem smeta voziti samo po tistih površinah, po katerih je dovoljena vožnja takih vozil.

c) S 1. julijem 1989 bodo morali tudi vozniki koles z motorjem in njihovi sopotniki med vožnjo na cesti imeti varnostno čelado. Te čelade bodo morale biti homologirane (imeti a-test). Razne čelade, ki se uporabljajo v gradbeništvu ali industriji, ne ustrezajo tem zahtevam zakona.

5. Obveznosti voznikov do pešcev

a) 4. odst. 110. člena dopolnjuje obveznosti voznikov do otrok, starejših in slabotnih. Na prehodu za pešce, kjer prometa ne ureja semafor niti miličnik, mora voznik ustaviti vozilo in dati prednost otrokom, starim, slabotnim ter invalidom, ki so že stopili ali stopajo na prehod za pešce.

6. Tovor na vozilu

Nova določba 127. člena določa, da sme tovor, ki se prevažna na vozilu in priklopnem vozilu, segati čez najbolj oddaljeno točko na zadnji strani vozila največ za šestino svoje dolžine, ki je kontinuirano odprta na tovarni prostor. (Primer: če ima tovarnjak Zastava keson dolg 5,20 m in je ves tovor nanj kontinuirano odprt, lahko na zadnji strani presega vozilo za 87 cm).

7. Dolžnosti ob prometni nezgodi

a) Pri hujših prometnih nezgodah (smrt, telesna poškodba ali večja gmotna škoda), oseba, ki je bila udeležena v taki nezgodi, ne sme, dokler ni opravljen ogled, uživati alkoholnih pijač, po novem pa tudi mamil in zdravil, na katerih je označeno (s trikotnikom), da se ne smejo uporabljati pred in med vožnjo.

b) V primeru lažje prometne nezgode (samo manjša škoda) se udeleženci lahko sami sporazumejo, ne da bi klicali milico.

c) Če vozniku vozila, katerega smo povzročili škodo (največkrat je to na parkirnih pro-

storih), zaradi njegove odsotnosti ne moremo dati svojih podatkov, moramo o tej nezgodi obvestiti milico in ji dati osebne podatke in podatke o poškodovanem vozilu.

8. Pogoji za vožnjo vozil

Po novem zakonu je kazniva vožnja tudi pod vplivom zdravil, na katerih je označeno, da se ne smejo uporabljati pred in med vožnjo (prej ni bilo sankcije za to kršitev).

9. Usposabljanje voznikov motornih vozil

a) Kandidat za voznika lahko opravlja vozniški izpit samo, če se je prej pripravljval pri po-

oblaščen organizaciji (v avto šoli). Sem sodi tudi priprava na teorijo — obvezen tečaj. Tudi učenje praktične vožnje z motorjem ni več možno samostojno, temveč le pod nadzorstvom instruktora.

b) Vozniki, katerih poklic je vožnja motornega vozila, in zasebni avtoprevozniki se učijo in njihovo znanje preverja vsako tretje leto po izdaji voz. dovoljenja, oz. zadnji preveritvi.

Voznikom priporočamo, da se z novim zakonom še bolje spoznajo. Brošuro lahko dobite v AMD, ZSAM in tudi v knjigarnah.

Novice — novice — novice —

— Na tekmi za svetovni pokal v skokih v THUNDER BAYU (KAN) 4. 12. 1988 je imelo 10 skakalcev od prvih petnajst uvrščenih Elanove skakalne smuči, od tega prvih šest vsi ELAN. Na novoletni tekmi v Garmischu pa je 12 skakalcev z našimi smučmi dobilo točke svetovnega pokala.

— Po enoletnem razvojnem delu na področju smučarskih palic in po napredujoči proizvodnji smo z njimi začeli opremljati tudi tekmovalce. Tako smučata z Elanovimi palicami ARMIN BITTNER in ANETTE GERSCH (ZRN)

— Proizvodnja ATO-MIC-a Avstrija je v zadnjem poslovnem letu 87/88 znašala 880.000 parov smuči, od tega 770.000 alpskih in okoli 1,1 milijona parov smučarskih palic. Izvozi pa 83 %.

— Zanimiv je podatek koliko lani prijavljenih inova-

cij v % se je realiziralo po programih.

VZ: 40 %, PL: 35 %, SM: 35 %, ŠO: 31 %.

Razlog nekoliko nižjega % je v tem, da je bilo veliko inovacij nesprejemljivih, da jih je bilo nekaj še v postopku in da marsikatero čaka realizacija letos.

— Naša motorna jahta ELAN 35-P, ki je bila predstavljena 16. 12. 1988 v Poreču, je bila »objavljena« v več jugoslovanskih časopisih: NOVI LIST Reka, PRIVREDNI PREGLED Beograd, VJESNIK Zagreb, SLOBODNA DALMACIJA Split, VEČERNJE NOVINE Sarajevo, DNEVNIK Ljubljana.

— Tekmovalci z Elanovimi skakalnimi smučmi so v letošnji sezoni dosegli 13 zaporednih zmag v svetovnem pokalu.

Tone Stare, dipl. ing.

Taka je bila smučarska oprema včasih

Naši lepi dimniki

Šoferji pozor!

Razlaga desnega pravila po zakonu o temeljnih varnostnih cestnega prometa čl. 50

Vzgojnoizobraževalne ustanove, predvsem avtošole, na območju SR Slovenije, ki usposabljaajo kandidate za voznike in inštruktorje ter dopolnilno izobražujejo voznike motornih vozil v cestnem prometu so v preteklih letih dogovorno razlagale pravila o prednosti vozil v križiščih — nekoliko drugače kot v drugih socialističnih republikah in pokrajinah in tudi po drugih državah v Evropi. Tudi organi za urejanje in nadzor prometa ter pravosodni organi so enako razlagali določila pravnih predpisov. V letu 1986 so avtorji novega slovenskega učbenika za avtošole prvič zapisali, da v svetu različno razlagamo in v praksi izvajamo ti. »desno pravilo«. Prikazana, odnosno napisana sta bila dva različno razlagana pravila. Nakazana je bila tudi potreba po enotnem razlaganju, zlasti še po enotnemu izvajanju v praksi, saj slovenski vozniki vedno več potujejo v druge republike ali se vozijo po cestah v Evropi. Močan mednarodni in tranzitni promet zato prav gotovo pogojuje čimbolj enotne predpise.

V avtošolah do sedaj niso dobili natančnih navodil ka-

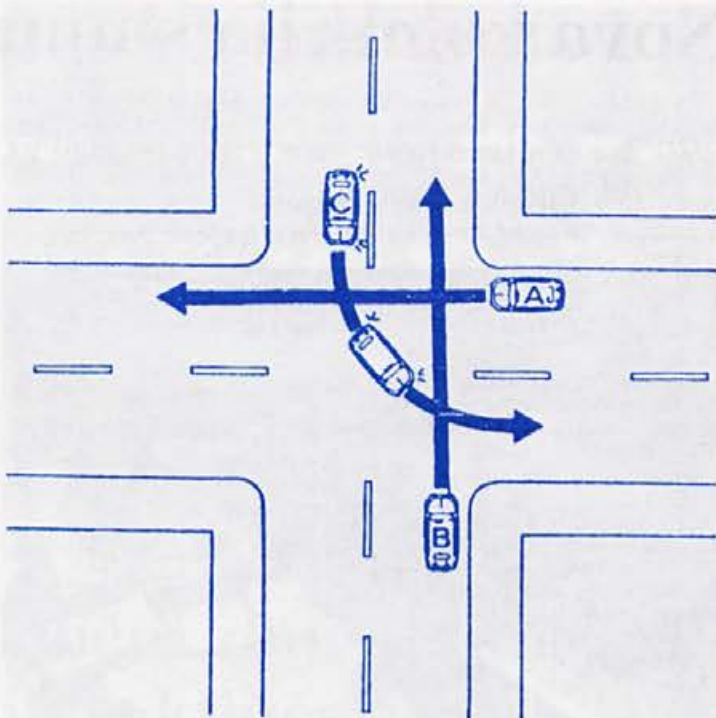
ko spremeniti razlaganje pravil, zato domnevno inštruktorji pravila razlagajo različno. Če je bilo dosedanje izvajanje dogovorjeno, potem je tudi realno pričakovati, da se bomo ob potrebi za spremembo dogovorili zanj in tudi določili začetni čas.

Republiški sekretariat za notranje zadeve zato daje pobudo vsem vzgojno izobraževalnim ustanovam, ki se ukvarjajo z vzgojo in izobraževanjem voznikov na območju SR Slovenije, da od 1/1-1989 dalje »desno pravilo« razlagajo tako, kot je bilo objavljeno v novejših učbenikih in tudi v nekaterih revijah.

Smatramo za potrebno, da v nadaljevanju navedemo nekatera določila o prednosti vozil v križiščih, ki so zapisana v Zakonu o temeljnih varnosti cestnega prometa (Uradni list SFRJ, št. 50/88) in tudi kako je treba ta določila razumeti in jih v praksi razlagati.

V 50. členu je določeno, da na križišču ali pri srečanju z drugim vozilom mora voznik pustiti mimo vozilo, ki prihaja z njegove desne strani. Voznik, ki zavija na križišču z vozilom na levo, mora pustiti mimo vozilo, ki prihaja iz nasprotne strani in na križišču ne spreminja svoje smeri ali zavija na desno, razen če ni s prometnim znakom določeno drugače. Ne glede na predhodna določila ima vozilo, ki vozi po tirnicah, na križišču ali ob srečanju z drugim vozilom prednost ne glede na to, s katere strani mu to prihaja nasproti, razen če ni s postavljenim prometnim znakom drugače določeno.

V navedenih določbah smo zapisali »desno pravilo« in »pravilo srečanja«. Pri tolmačenju navedenih pravil

moramo vedeti, da eno pravilo drugega ne izključuje. V praksi tolmačimo takole:

— če pripeljejo v križišče vozila, kjer se promet odvija po desnem pravilu, hkrati tri vozila vsak iz svoje smeri, odpelje tisti, ki na svoji desni bočni strani nima drugega vozila. Drugi odpelje za njim tisti, ki je stal na levi strani od prvega vozila, nato pa prepelje križišče še tretje vozilo. V primeru, ko vozilo »C« v križišču zavija levo, ne sme prevoziti križišča do kraja, pač pa se ustavi v sredini križišča in zaradi pravila »srečanja« spusti naprej vozilo »B«, ki mu vozi iz nasprotne smeri in na križišču ne spreminja svoje smeri ali zavija na desno. Vozilo »B« seveda sme zapeljati v križišče šele za vozilom »A«.

Pri tolmačenju desnega pravila je treba vedno opozoriti, da se mora promet odvijati tekoče in v okviru možnosti. To je treba razumeti

tako, da drugo in tretje vozilo odpeljeta v križišče takoj zatem, ko je v križišču zapeljalo prvo oziroma drugo vozilo, seveda če velikost križišča in druge prometne razmere to dopuščajo. V nasprotnem primeru se promet odvija sporazumno med udeleženci v prometu.

Predlagamo vam, da našo razlago prenesete na izvajalce izobraževalnega programa in od njih zahtevate, da zaradi enotnosti to razlago začno izvajati 1/1-1989. Izvajalcem je treba priporočiti, da določbe o prednosti vozil v križiščih razlagajo strokovno in z dovolj velikim poudarkom, ker se veliko števil prometnih nezgod pripeti prav zaradi kršitev določil o prednosti. Kot vzrok za nesreče so tovrstne kršitve celo na drugem mestu. Za takšno ravnanje nas obvezuje tudi mednarodna akcija »-10 %«.

Oddelek za varnost prometa

ELAN®

MEN'S SLALOM		
STANDINGS		
1. NIERLICH R.	AUT	2'02.85
2. BITTNER A.	BRD	0.44
3. GIRARDELLI M.	LUX	1'40.80
4. ACCOLA P.	SUI	0.95
5. NILSSON J.	SWE	1.02

WOMEN'S GIANT SLALOM		
STANDINGS		
SCHNEIDER V.	SUI	2'29.37
MERLE C.	FRA	1.73
GUIGNARD C.	FRA	2.43
SVET M.	JUG	2.55
WALLISER M.	SUI	2'16.8

Nova kolekcija smučī za sezono 1989/90

29. januar 1989 je bil tisti dan, na katerega je bila tempirana bomba — predstavitev nove kolekcije na SP v Vailu. S tem je bil tudi za-

ključen skoraj enoletni cikel, ki je vključil skoraj vse službe v Elanu, da bi na trg prinesli nekaj novega in svežega.

Predstavitve nove kolekcije smučī inozemskim kupcem

Tristan Ažman, Elanov produktni vodja predstavlja comprex konstrukcijo smučī

Tako smo se prvič srečali že na ISPU 1988, po en predstavniki iz vseh lastnih Elanovih firm, ki predstavljajo skoraj 80% Elanove prodaje v tujini. Na tem sestanku je team vsebinsko določil novo kolekcijo (konstrukcije in cene) ter na podlagi analize konkurence podal smernice za oblikovane rešitve. Dogovorjeno je bilo, da bodo poleg naših oblikovalcev pri tem projektu sodelovali še ameriški in pa nizozemska oblikovalka, ki si je ustvarila ime pri kreiranju kolekcije O'Neil. Na ponovnem sestanku naših firm v tujini v maju naj bi se odločili za enega od treh konceptov in dokončno potrdili kolekcijo.

V času od februarja do maja smo tako intenzivno delali na dekorjih, pripravili izboljšani Comprex in poiskovali oblikovati strategijo, s katero bi nastopili na trgu.

V začetku maja smo se ponovno srečali. Osnovno izhodišče so bili seveda RC, vsi nadaljnji modeli pa naj bi bili izpeljave le-teh. Izmed treh zelo dobrih konceptov je bilo težko izbrati najboljšega, vendar smo se nazadnje odločili za ameriškega. Koncept nizozemske oblikovalke je bil zavržen zato, ker je bil tehnološko težko izvedljiv. Za ameriški koncept pa smo se odločili predvsem zato, ker je nekako nadaljeval dekor starih RC, ki so postali zaščitni znak za Comprex. In Comprex je tisto, o čemer se je zadnji dve leti na svetovnem smučarskem trgu največ govorilo. Poleg tega smo v nove smučī vgradili tudi titan in keramična vlakna, ki se uporabljajo predvsem v vesoljski industriji. Tudi v dekorju so nekatere simbolične povezave z vesoljem — dekor je namreč zasnovan kot komet — vroče jedro in hladni rep, vse to pa mu daje še dodatno dinamiko.

Od maja do septembra, ko smo kolekcijo predstavili vsem našim zastopnikom

smo delili vzorce, vmes pa še kakšno stvar spremenili, oz. izpilili. Verjetno je bil to čas, ki bi ga marsikdo najraje pozabil, še posebej pa tisti, ki so se neposredno ukvarjali z izdelavo vzorcev. Novi dekorji in nove barve so seveda dale svoje in tako se je večkrat zgodilo, da smo za las lovili roke. Kljub temu nam je uspelo, da so bili vzorci narejeni pravočasno.

V septembru smo tako predstavili novo kolekcijo vsem tujim zastopnikom. Poleg tega smo predstavili tudi vse spremljajoče materiale in aktivnosti. Za vse skupaj smo prejeli navdušeno odobravanje in večina naših zastopnikov je bila mnenja, da po več letih zopet predstavljamo nekaj svežega in dobrega.

Temu je sledila izdelava demo smučī in vzorcev in tudi tu smo se vsi skupaj trudili, predvsem pa proizvodnja, da bi ulovili roke.

Tako so bile v decembru prve smučī že na poti, januarja pa so se začeli prvi nacionalni sejmi. Odziv na novo kolekcijo je bil nepričakovano dober in na splošno vsi priznavajo, tudi naša konkurenca, da smo z novimi dekorji zadeli v črno. Odziv med kupci je torej dober, kako bo to vplivalo na prodajo, pa je v tem trenutku težko reči.

Zima je skoraj po celem svetu taka kot pri nas. Še najbolj jo simbolizira pozdrav, ki mi ga iz dežele »kamenja in prahu« pošilja naš ameriški predstavnik. Kljub temu pa mislim, da so možnosti za dobro prodajo z lepo in atraktivno kolekcijo bistveno večje. Poleg tega smo v letošnji sezoni dosegli tekmovalne rezultate kot že dolgo ne. Tudi naslov svetovnega prvaka (mimogrede, 1982 ga je Elan zadnjič osvojil v Schladmingu), ki ga je osvojila naša Mateja, nam dovoljuje bolj optimistične poglede v prihodnost.

Tristan Ažman

Francu Sajbicu v slovo

Zahrbtna bolezen, ki te je dolgo mučila, te je v 71. letu položila v prerani grob, temu je pripomogla tudi žalost ob izgubi drage žene, ki te je pred kratkim zapustila za vedno in s katero te je vezalo vzorno družinsko življenje. Namesto da bi se odprte rane zacelile, so se pomnožile in povzročile najhujše.

Dragi France!

Poleg številnih znancev in prijateljev se nas je ob tvojem grobu zbralo tudi kar nekaj tvojih najožjih sodelavcev iz Elana, kjer si bil zaposlen od leta 1965 do upokojitve leta 1973. Teh 8 let, ki si jih preživel z nami, je rodilo bogate uspehe na področju tvoje univerzalnosti. Odlično si opravljal svoje delo kot poslovodja in

kot komercialni inštruktor. Bil si prvi poslovodja in organizator Elanove trgovine, najprej v Elanu in kasneje na športnem letališču v Lescah. Bil si tudi zelo uspešen propagandist Elanovih smučí doma in v svetu. Dobro si poznal našega italijanskega poslovnega partnerja, firmo COLMAR, prav posebne uspehe pa si za Elan dosegal na Švedskem, kjer si v klubih predaval in razlagal kolekcije naših smučí. Bil si tako poznan in priznan, da so ti podelili naziv častnega člana Smučarske zveze Švedske.

Tudi v domačem okolju si bil uspešen propagandist in vodja serviserjev. Z Elanom si ostal v stiku tudi po upokojitvi, do zadnjega. Bil si pooblaščen inštruktor Elanovih serviserjev pri Tomažu Berniku v Kranjski gori, kjer so le-ti polagali strokovne izpite, ti pa si bil vzgleden in upoštevan član komisije.

Vseposod si pomagal in zastopal Elanove interese. Delal si, kot bi živel večno. Prav zato si v Elanu pridobil mnogo sodelavcev in prijateljev.

S težkim srcem se v imenu kolektiva poslavljamo od tebe, od tvojega dela, ker vemo, da si umrl z Elanom v srcu.

Počivaj v miru
Svojem iskreno sožalje!
Sodelavci Elana

Občnega zbora se je udeležilo prek 300 Elanovcev

Občni zbor sindikata in zaključek leta

Članek o občnem zboru sindikata, ki je bil v soboto, 17. decembra 1988, v Kazini Park hotela na Bledu, je bil objavljen že v prejšnji številki Smučine.

Tokrat objavljamo le nekaj fotografij z občnega zbora, ki je bil obenem tudi zaključek leta.

Modna revija Elanovih oblačil za šport in rekreacijo — paša za oči — tako oblačila kot manekenke

Med uvodnimi govorniki je bil tudi predsednik delavskega sveta Vinko Selčan

Zahvala

Ob težki izgubi dragega očeta

JOVANOV DIMITRIJA

se vsem sodelavkam in sodelavcem iz strojne delavnice najlepše zahvaljujem za izrečena sožalja in denarno pomoč namesto venca na grob.

Žaluojača hčerka Jovanova Persa z družino

Ob smrti drage mame

MARIJE ZIMA

se lepo zahvaljujem vsem za izrečena sožalja, posebna zahvala sodelavcem telovadnega orodja za podarjeni venec in spremstvo na njeni zadnji poti.

Žaluojači sin Janez ZIMA

Upokojitev

LEGAT Franci, tehnolog v programu športnega orodja — invalidska upokojitev z dnem 23. XII. 1988

BERCE Jože, tehnolog v sektorju Inštitut — predčasna upokojitev z dnem 31. III. 1989.

Želimo jima dobro zdravje in dolgo življenje!

Sodelavci

Ob boleči izgubi drage mame

FRANCKE BERGELJ

se vsem sodelavcem ELANA najlepše zahvaljujem za izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti.

Sodelavcem iz telovadnega orodja in službe kakovosti pa hvala za denar namesto venca.

Sin Mirko z družino

UREDNIŠKI ODBOR:

Knafelj Slavko (odgovorni urednik), Golias Janez, Stare Tone, Urbanc Janez, Valenčič Valter, Bulovec Franc, Jošt Tone, Jan Igor, Peternel Irena, Ažman Tristan, Petriček Peter, Rupar Marija (lektor).

Smučina šteje med proizvode 7. točke I. odst. 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov v prometu za katera se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. (Mnenje republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SR Slovenije št. 421-7-72); naklada 2000 izvodov. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj

86. Stenmarkova zmaga v svetovnem pokalu

Ob zaključku svoje fenomenalne športne kariere je Ingemar Stenmark še enkrat zablestel.

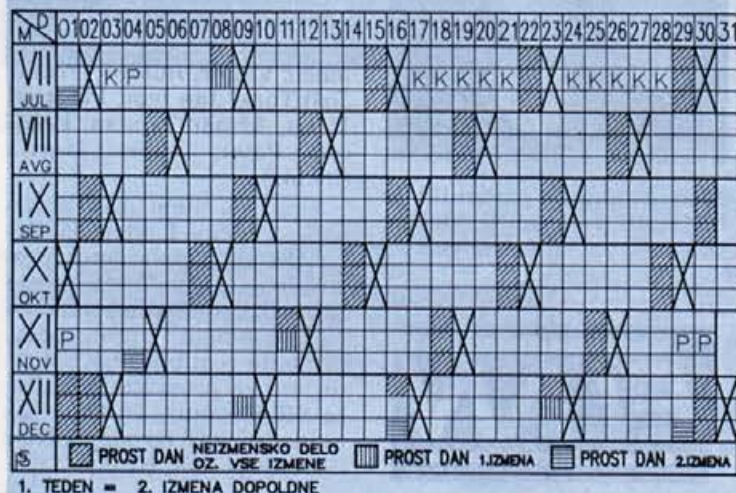
V nedeljo, 19. 2. 1989 je v ASPNU (ZDA) zmagal v ve-

leslalomu za svetovni pokal. To je njegova 46. veleslalom-ska zmaga, v svoji bogati zakladnici pa ima tudi 40. slalomskih zmag.

Dopolnjen delovni koledar 1989 za program smučī

Mesec	Delovni dnevi	Prazniki	Kolektivni	Plačani dnevi
I.	14	2	5	22
II.	16	/	/	20
III.	23	/	/	23
IV.	19	1	/	20
V.	25	2	/	23
VI.	23	/	/	22
VII.	10	1	11	22
VIII.	23	/	/	23
IX.	21	/	/	21(-1)
X.	22	/	/	22
XI.	20	3	/	23
XII.	21	/	/	21
Skupaj	237	9	16	262

Reklamna smučka pred Elanovo športno trgovino

Čestitke Elanu

Ob odličnih rezultatih, ki so jih na svetovnem prvenstvu v alpskih disciplinah v VAILU ZDA, dosegli tekmovalci z Elanovimi smučmi, so nam čestitali:

— SOB RADOVLJICA
— VINKO LUNCER, ZAGREB
— ČLANI DRUŠTVA »PARTIZAN«, KOSTOLAC
— KLINGLHUBER, DUNAJ
— PANDURO SPORT,

KOPENHAGEN
— MARIJA ZADRAVC, MURSKA SOBOTA
— HMEZAD, ŽALEC
— RADIO BEOGRAD
— BEOGRADSKA BANKA, LJUBLJANA IN KRANJ
— KOMPAS, KONGRES. ODD. LJUBLJANA
— STOL — INŽENERING, KAMNIK
— ERNST LOESCHNER, ÖSTER. LÄNDERBANK, WIEN

HVALA!